

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 25.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o ană . . . 2.40 "
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Anunțurile publice și Les-
teschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napoiază.

Ofensiva din nou.

— Jela colaboratorului nostru special. —

Viena, 6 Octombrie.

Noile operații ale armatei austro-ungare, unită cu trupele germane, s'au început în Galizia conform programului întocmit înainte.

Nu mai decât s'a văzut un succes însemnat — aruncarea Rușilor înapoi către Vistula — un succes a cărui importanță militară se va cunoaște în întregime abia mai târziu. În orice caz, reluarea puternicei ofensive va contribui mult la îndulcirea spiritului pesimist, care s'instăpânise pe o bună parte a populației, după încetarea luptelor, la Lemberg, și consecvența prin retragere a armatelor noastre.

Chestia e acum, ca trupele austro-ungare și germane, unite, să fie în stare a înainta atât de mult în elanul lor ofensiv, încât să poată provoca o luptă decisivă. După știrile venite și confirmate din diferite părți, despre actuala desfășurare a armatei rusești, — abstracție făcând dela diversivurile prin pasurile carpatine, cari au un caracter mai mult politic decît militar — se poate constata o tendință de batere în retragere, a puterilor armate rusești.

Astfel, colaboratorul DVoastră află din cel mai bun izvor și în modul cel mai pozitiv, că din 2 Octombrie st. n. Rușii au evacuat Lembergul, și au plecat în altă parte, după ce au dat foc mahalalelor, în mare parte din case de lemn. Se pare că Rușii au de gând să oculească deciziiva acum, amânându-o pe cât mai încolo, cu o tactică de hărțuiri mărunte. Intenția armatelor noastre aliate va fi, ca prin

puterea și celeritatea elanului ofensiv, din nou încercat, să oprească pe loc concentrarea îndărăt a Rușilor, și să-i silească la primirea luptei.

Desigur statul-major rusesc așteaptă mari avantaje dela situația terenului și dela împrejurările climatice, dacă ar isbuti să amâie decisiiva până colo în miezul iernii. Acest plan al lor a îndemnat pe ai noștri să pornească iarăș ei atacul, cu toate că se află în poziții de apărare, sigure față de orice putere.

Austriacus.

In contra Zeppelinilor.

Un aviator belgian eminent, spune ziarul „Berliner Tagblatt”, fu citat la Londra de autoritățile militare pentru a-l instrui asupra experiențelor din Anvers în privința mijloacelor de apărare în contra Zeppelinilor.

Dânsul a declarat, că este puțină speranță de a împiedeca cu eficacitate bombardarea Londrei prin Zeppelinii. La Anvers un Zeppelin apărui în timpul nopții și aruncă bombe, cari explodară cu un zgomot teribil. Examenul fărâmișurilor de bombe a demonstrat o forță de penetrațiune enormă. O urmărire a Zeppelinului, zice expertul, era absolut imposibilă, căci în momentul, când Zeppelinul se vedea descoperit prin proiectori, el se ridica foarte simplu la o înălțime de 1500 metri, unde era pierdut din vedere.

Afară de aceasta eram siliți să încetăm focul în contra balonului, pentru că gloanțele recădeau asupra orașului producând stricăciuni mai mari decît Zeppelinul însuși și omorând mai mulți locuitori. Bombardamentul în contra Zeppelinului pare dar neeficace, cu toate proiectoriile și tunurile speciale.

Tot atât de neeficace, zice expertul, ar fi o urmărire a Zeppelinului prin avioni. E de ajuns să luăm în considerațiune, cât timp îi trebuie unui aeroplan ca să se ridice mai sus decît un dirijabil și să evite focul acestuia. Afară de aceea nu trebuie uitat, cât e de greu

un sbor nocturn în niște împrejurări atât de periculoase și cât e de greu să observi un Zeppelin în timpul nopții, când aviatorul este orbit de lumina de jos a orașului și prin proiectoare.

Mai e și pericolul continuu, ca la Anvers, de a fi împușcat de tunurile și puștile, care-și îndreptează focul contra Zeppelinului. Afară de aceea trebuie observat că Zeppelinul posedă un echipaj de 30 oameni și patru mitraliere în gondola de dinainte, de dinapoi și de-asupra. Sub focul acestor mitraliere este aproape imposibil de a se apropia de un Zeppelin, acesta ar fi un eroism inutil din partea aviatorilor belgieni.

Expertul ajunsese în fine la concluziunea, că nu există mijloace de apărare sigură în contra Zeppelinului.

Iată dar dirijabili terribili înarmați, ușor de manevrat și capabili de a parcurge 700—800 kilometri.

Un atac al Zeppelinilor contra Londrei pare foarte posibil expertului belgian. Se știa în Anvers, că mulți Zeppellini fuseseră transportați în Belgia, în scopul acesta.

Luptele din Serbia

Redactorul dela „Grazer Volksblatt”, care intrase în armată de bună voie ca motociclist și duce știrile și poruncile pe cele două roate ale sale, dela o trupă la alta, scrie în ziarul său despre luptele dela Krupanje:

Dela izbucnirea războiului mi s'a întâmplat acum pentru a doua oară, că, trecând comanda mea în munți cu nu am putut merge cu ea, căci pe coastele plezișe ale munților nu puteam urca cu călul meu adăpat cu benzin, și așa rămăsem îndărăpt la adăpost într'un mic orașel.

Trupele noastre mergeau înainte din biruință în biruință. Soldații și ofițerii noștri au avut însă de învins greutăți nespuse de mari. Cătesc în ziare că s'a adus la cunoștință trecerea victorioasă a râului Drina și cucerirea înălțimilor spre apus dela Krupanje.

În cuvintele seci, prin cari a adus la cunoștință raportul militar scurt, aceste biruințe, se cuprind vitejii, cari ar umplea o carte întreagă. Trupele noastre nu aveau să lupte numai contra dușmanu-

Crâmpeie.

Între Brașov și Arad: Note de drum.

Pretinului: Aurică C.

Cerul întunecat cernea o ploaie mărunță și deasă; aerul reci, tari ca oțelul, învăluiri în scoarța lor de ghiată te pătrundeau până la oțel scotindu-ți printre dinți un tremur tânguitor.

Tranvaiul suflând subțire și pițigăiat se apropia nereu în mersul său legănat de gara cea mare a Brașovului, a cărei siluetă se desprinde în conture negrii pe fondul neguros al însurății. În curând ajungem lângă bivoul de fier, care pufnea artăgos par'că în ciuda păclei, ce se lăsase peste amurgul trist și negru.

Păcui tovarășilor mei de drum o propunere: vom călători pe clasa a III- neodihna de pe băncile de lemn ne-o va răsplăti îndeajuns câteva vorbe schimbate cu „nația”... Câteva vorbe schimbate acum..... Căci zărisem printre pasageri un număr respectabil de tunde scurte de culoarea surie mohorâtă și câteva pălării cu bordurile săsești, late și tari, încinse de câte o bandă îngustă de catifea prinsă între două fire subțiri și albe: portul nației noastre din țara Bârsel...

...Cloștelul impiegatului prinde să zingănească ascuțit și nerăbdător. Luăm repede biletele și — spre vagon. Pe peron furnică grăbită o mărțime deasă. Un vânt aspru și tăios

ne aruncă în față picurii de ghiată cari nu mai conțeneau. — Prin zgomotul surd al mulțimei secundat de ciuruitul ploaiei îndesate aud o voce aspră și bine cunoscută, plină de un tremur abia simțit care mă strigă. Mă întorc. Era un vechiu prieten al meu, un ofițer, care mă agrăia. Rămăsei pe o clipă surprins... Cu o oră înainte îmi luasem adio dela el despărțindu-mă de el, așa cum te despartii de o ființă iubită, când ști că n'ai s'o mai vezi pentru multă vreme, ori cine știe... El plecase cu camarazii săi acolo undeva, departe, departe... Nu mă așteptam să-l văd așa de curând...mi se părea atât de stranie această reîntâlnire repentină, care-ni întrerupsese brusc pentru o clipă gândurile năvalnice ale unui regret adânc și de puțin înțeles. Mă îndrept spre dânsul... Mănile i-se întind convulsiv în spre ale mele, ca spre a cere o mângăiere. În semiîntunecul de pe peron ochii noștri se caută se întâlnesc și același gând ne fulgeră prin crier. Il privesc lung... o lacrimă de argint i-se furișează în colțul ochilor, cari caută să zimbească... „Te-am chemat dragă prietene să te mai văd... Eu plec, trebuie să plec și cine știe... Dar uite, ce flori frumoase am primit eu... Tine îți dau și ție una — și mi-o prinde în butonieră — așa să ști, că o ai dela mine... Trenul suieră prelung și ascuțit... Vântul vâjăle sinistru; ghiata picurilor grei îmi arde fața... Strâng încă odată mâna scumpului prieten și plec. Îmi învălui floarea cu mantaua o strâng cu căldură la piept, ca pe o ființă scumpă,

scumpă... Floare gingașă și curată, de-ar ști roz-albul tău să grăiască câte n'ar spune în feciorelnica-i nevinovăție!...

Trenul pornește cu incetineală cuminte ca un om care știe, că are lung drum de făcut. Oăfăind mereu el înfruntă totuși voinicește vremeirea năpraznică tăindu-și părtie prin bezna, ce se lăsase.

Pasagerii moroși mișună în coaci și în colo; privirile le trec de pe bancă pe bancă căutându-și fiecare un loc care i-se părea bun. Se mai întorc câte-va vreme în dreapta și în stânga. Mișună, se ciorovăiesc, ca niște găini, cari își pregătesc cuibarele. În fine o liniște greoaie se lasă pentru câteva clipe peste vagonul friguros. Îmi rotesc privirile împrejur. Pețe gânditoare privesc pierdut înainte... Oamenii ăștia sunt toți părinți, frați, surori și rude ale celor plecați departe... Și logodnice am văzut. Da, le-am cunoscut imediat... Privirea lor pierdută în zare, ochi lor blânzi și iubitori prinși într'o ceață de umezeală mi l-eau arătat.

Un Român înalt și spătos peste pletele căruia vremea cernuse un praf fin de argint rupse făcerea:

— Și zi n'ai primit nimic de trei săptămâni dela el, nene Andraș?

— Nu nene Ghiță, îi ripostează cu accent străin un săcui bătrân de alături — știe D-zeu ce va fi cu el, dar mă doare, căci mi-e singurul băiat, atâta am și eu pe lume... Trag însă și eu

Prețul unui exemplar 10 fileri.

lui, care se apăra desperat, ci aveau să învingă și greutatea, cari i le făceau coastele piezișe ale munților ce își înalță numeroasele piscuri între Drina și Krupanje. Fiecare înălțime era apărată cu îndârjire de Sârbi.

Sârbi se ascundeau în șanțuri adânci, dar trupele noastre i-a alungat din acește. În rândurile Sârbilor, cari se apărau desperați, se făceau goluri tot mai mari și erau siliți să se retragă dinaintea atacului nostru. Trupele noastre aveau să lupte greu pentru fiecare petec de loc, căci dușmanul, până ce ai noștri se așezau în locurile cucerite, se aduna iarăși în alte întărituri. Soldații noștri înaintau însă tot mai mult pe pământul adăpat de sângele dușman. Cu cât eroism au luptat soldații noștri fără deosebire de naționalitate, o dovedește și faptul că lupta se dăduse pe câmpul de tir al artileriei sârbești. Artileria sârbească, care s'a dovedit în cele două răsboaie balcanice ca o armă modernă, bine instruită, a fost în avantaj față de noi. Infanteria sârbească cunoștea bine ținutul din multele manevre ce le făcuse în timp de pace. Dar eroismului trupelor noastre Sârbi au fost constrânși să cedeze, chiar în țara lor bătută și sângărând din mii de răni.

O știu și Sârbi, că biruința dela sfârșit numai a noastră va fi. O confirmă aceasta și soldații sârbi căzuți în prinsoare. Ei spun că poporația n'a dorit războiul și cu forța au fost aduși pe câmpul de luptă, ofițerii îi amenințau că-i împușcă. Prizonierii sârbi privesc căderea lor în prinsoare ca o mântuire. Sub dinastia Obrenovici — zic ei — au trăit în pace, și numai dinastia Caragheorghievici a dus țara la ruină și de aceea în Sârbia e aproape să izbucnească revoluția. Sârbi și-au trimis în foc toate rezervele și acum încearcă să formeze noi trupe din cei declarați neapți pentru purtarea armelor.

Strapatele războiului nu pot omorî eroismul soldaților noștri. Fiecare soldat e stăpânit de voința de a învinge și aceasta voință va determina sfârșitul luptei noastre drepte.

Războiul.

Fugarii.

Primul ministru, contele Tisza, a trimis comitatelor dela miază-noapte, următoarea adresă:

Dle comite suprem!

Acuma, cu prilejul năpustirilor rusești prin strămtorile Carpaților, cea mai mare parte a slujbașilor a stat acasă la post, împlinindu-și datorițele până în cea din urmă clipă. Tălmăciți-le, Vă rog, mulțumitele mele cele mai adânci, etc. Aștept să mi-i spuneți cu numele, ca să lucrăm și noi în interesul lor etc.

nădejde că nu mi-l vor ucide căci Rușii nu sânt răi. Ei au credință mare în D-zeu. Da, voi nu știți cum se tem ei de Dumnezeu. Ei sunt ca voi ca valahii... Asta eu o știu mai bine ca toți. Ce știți voi... Și-și aruncă înspre noi privirile adânci pline de focul desperării înnăbușite de o ultimă licărire de nădejde.. Vorbele îi eșeau din gură apăsată spuse încet și cu rânduială ca și când s'ar fi temut, că va sfârși prea repede cu ce avea să ne spuie... Nene Ghiță, D-ta îl cunoști pe băiatul frățină-meu, pe Joji, ști cela care-i șef de stație în K. S'a dus în bătaie, era la înalt în rezervă, acum scrie acasă la fratele meu că a căzut lovit în umăr de un glonte. Da a fost lovit rău, tare rău. Cică era să moară. Acu-și iacă numai că se ivește un ofițer rus cu câțiva soldați... Repede îi leagă rana, îi dă ceva din o sticlă — bagseama ca să se întărească — și îl trimite cu soldații în lagărul nostru... Auzi acolo, și nu-l omaoră! Zău n'ași fi crezut, da am văzut eu cu ochii scrisoarea lui Joji și i-o cunosc eu bine. Ști, că ț-am arătat-o, nene Ghiță, atunci când mi-a scris de ziua numelui. Vai, și ce învățat mai e! Ți-a aduci aminte ce scrisoare frumoasă avea, făcea literile ca din tipar. Și eu am vrut să fac din Pișta meu șef de stație dar vezi, că nu-i plăcea să învete... Sărmanul Pișta meu! De i-ar ajuta Dumnezeu să scape...

Și oarecum fără voie îi scăpă lui Andras o cruce largă și evlavioasă... — Da, da cum vă spun eu; nu e dracu așa de negru cum îl cred

Dar am primit veste, de altă parte, că unii slujbași au părăsit posturile mai curând, decum le dădusem instrucții în decretul meu, și nu s'au adăpostit în comunele vecine, ci au fugit la mari depărtați. Să-mi faceți dare de seamă, cu toată strictetea, despre aceste cazuri.

Pentru liniștirea poporului luați toate măsurile, ca cei îndatorați să stea locului, în viitor să nu lipsescă dela posturile lor.

Budapesta, 7 Oct. 1914.

Zvonuri fără temeii.

Berlin, 6 Oct. — (A. T. U.) — Ziarului „Lokalanzeiger” i se scrie: În Prusia răsăriteană, prin sate și prin orașele s'a răspândit știrea, că Rușii fac pregătiri pentru noi năvăliri. Temerile acestea sunt fără temeii. Pricina lor va fi desigur faptul, că înspre granița dela răsărit am transportat trupe noi, și de aceia mersul trenurilor s'a încurcat.

Mare luptă la Băicoi.

Sighet. — Armata rusească alungată dela Sighet s'a așezat pe înălțimile dela Băicoi, înspre nord-est dela Sighet, la o depărtare de 15 chilometri.

Trupele noastre au alungat pe Ruși până aci, unde acum se dă o mare luptă, care de bună seamă se va termina favorabil pentru noi. Rușii încontinuu au mari pierderi, iar până vor ajunge linia lor de retragere la defileul lablonița de bună seamă șirele lor vor fi foarte rărite.

Sighet. — Rușii alungați din Sighet la Băicoi s'au înșiruit din nou în linie de bătaie și au încercat să oprească înaintarea trupelor noastre cari îl urmăresc.

Trupele noastre i-au atacat; după rapoartele sosite până acum se poate deja constata, că și aci ca și la Ujoc, Rușii se vor retrage cu foarte mari pierderi.

Autoritățile întoarse la Sighet au constatat, că Rușii n'au incendiat case. Toate clădirile sunt nevătămate, averile publice n'au suferit nici o pagubă.

Numai în mahala s'a întâmplat câteva neînsemnate cazuri de furătură, însă pagubele sunt neînsemnate.

Oficiile, precum și poșta, telegraful și telefonul funcționează regulat.

Sighetul-Marmatei. — Oficial. — Toate autoritățile și-au reocupat oficiile lor. Comunicația pe calea ferată a fost restabilită, telefonul și telegraful funcționează neturburat. Populația orașului, care la sfârșitul săptămânii trecute își părăsise vetrele, s'a întors la Sighet.

În luptele de lângă Sighet trupele noastre au făcut numeroși prizonieri ruși și au luat numeroase tunuri. — (B. T.)

Ciocnirile înainte de victoria dela Sighet Muncaciu. — Rușii au intrat pela Crăciunului în 28 Sept. În aceeași zi o mică trupă a noastră de graniță s'a ciocnit cu dușmanul care intrase prin defileul Tatar. După o scurtă luptă de rezistență, ai noștri fiind în mare minoritate au fost siliți să se retragă la Rahău.

1 Oct., primind ajutoare ai noștri au început o nouă luptă la Rahău, iar în 2 Oct. după o tragere liniștită la Băicoi au reținut până în vreme înaintarea Rușilor.

În 4 Oct. am avut o luptă la Tecső.

După rapoartele patrulilor de recunoaștere armata rusească intrată în Maramurș numără între-o 20—30 mii de oameni.

Pentru sezonul de Paști și Rusii

Recomand depozitul meu bogat asortat în PALĂ de păslă, de pale, panama, florentine ș. a. CĂMĂȘI de mătăasă, ștofa, șeviot și luster, ALBITURI, guleri, manșete și batiste, cravate, bretele și jertele.

BRELE și plolere, PORTMONEIE și tabachere, CĂMĂȘI în chevraux, chevrett și box, MĂNUSI de piele, sued și ată, colorii solide, în fazon modern și exclusiv fabricate de rangul prim ș. a. Borsalino.

Hückel, Cooperativa, Pichler, Bossi și Böhm, Ioss & Löwensteln — Lichtmann și Mannheim — desfacere în engros și detail dela calitatea cea mai bună până la cea mai fină pe lângă prețuri derate și strict fixate. Rog sprîjînul onorabil public român în deprinderea mea. semnez.

Cu deosebită stimă: (Ba 1918—19)

Joan Balint „János”

prăvălie de modă pentru domni și băieți

Timișoara-Fabric. — (Platua orașului)

ALUNGAREA RUȘILOR DIN MARAMURȘ—RUȘII ALUNGAȚI ȘI DIN BISTRITA.

Hust. — La 4 Octombrie, după ocuparea Sighetului trupele rusești au înaintat până la Câmpulung. Marți dimineața la orele 9, fiindcă trupele noastre dela Hust întărite cu artilerie și trei companii de legiune polone începuseră înaintarea, și și-au evacuat Câmpulungul și s'au postat la Sighet, de unde ieri au dat patruzeci de lovituri tunuri, dar în Câmpulung n'au făcut nici o pagubă. Marți seara la 7 ore Rușii au suflat alarmă în Sighet, dar neputând ei să respingă asalturile trupelor noastre, noaptea la 11 ore s'au retras dela Sighet.

oamenii... Vor fi ei și printre Ruși oameni răi, dar vezi că de aceia nu suntem lipsiți nici noi...

Incepură cu toți să aprecieze calitățile dușmanului... Mi-era frig. Vântul șuiera turbat prin geamurile, cari plescăiau monoton sfărucit de picurii reci... Ațipisem... Vorbele răgușite secundate de șgomotul de o armonie, ce te ezaspera al roatelor trenului îmi sunau în urechi fără nici o legătură logică... Mintea-mi sbura de parte, pe câmpul de onoare.

Doamne ce mai lux de sânge roșu și aburitor!

Am stat așa câtă-va vreme. Nu știu cât. Deodată trăsar. Mă șterg la ochi buimăcit și zăresc înainte pe conductorul care-mi spune pe unghurește că am sosit la Teiuș. Aici trebuia să schimb trenul.

Piski—Szászváros—Déva—Arad—Budapest — poftiți în vagoane domnilor, — sună tocit prin sălile gării aceiași frază de atâția ani de același impiecat. Dau într'un vagon plin aproape numai de Români. Se duceau la târgul Bălgradului. Mi-aprind în silă o țigare și mă așez pe o bancă. Alături de mine începură să povestească doi bătrâni cu privirile vioi și inteligente.

vătat s'ăvă cunoaștem țara, poporul, cârmă colorul românesc... Trenul șuiera și nu pe mult se oprește la Alba-Iulia. Cei doi vorbesc mereu se îndreaptă spre ieșire. Plec după ei trecându-i până la ușa vagonului...

Afară încetase ploaia. Mijia de ziuă. Noi se alungau pe ceriu lăsând să se întrezărească câte-o pată curată de senin închis.

De după o perdeă purpurie închisă se zărea silueta roșcată a lunii. Români mei se îndreptă tează pe peron discutând și gesticulând. Până la câteva vorbe: „Românii... biruință... Numai ei se tem... li-e frică tuturor de ei...”

Bivolul fluieră, trenul pleacă... Inviorat aerul curat al dimineții mă așez într'un colț de compartimentului, care rămăsese aproape plin. Mă simțeam așa de bine... Sufletu-mi sbura de parte îndărăpt spre cetatea lui Mihai Viteazul îmbrățișând fețele trudite de muncă și gâmbale ale celor doi „moți” atât de naivi și atât de curați în naivitatea lor... În minte mi se pe-

în oraș toți răsufiau par'că mai ușor, deși Rușii n'au făcut aci nici o vătămare. La intrarea Rușilor în oraș, generalul rus a oprit reprezentanța orașului să dea soldaților ruși băuturi alcoolice, a dară de tutun și mâncare. Rușii n'au făcut cruzimi, dar au intrat prin casele goale și au luat ce au putut. Ofițerii s'au încvartirat în locuința fișpanului, au cântat aci la pian, și-au petrecut; ei au fost serviți de ordonanța fișpanului.

Rușii intrați în oraș au fost în număr de vre-o 2000, aproape toți călăreți. Au avut și tunuri cu care Rușii au pus pe oraș un haraciu de 180 mil și au prins ostatici. Părăsind orașul, ostaticii au fost lăsați.

Leșirea Rușilor din oraș s'a întâmplat foarte repede. În graba mare ei au uitat aci un tun. După leșirea lor imediat a intrat în oraș legiunea poloneză, alungându-i pe Ruși spre Fericea și Crăciun, unde Rușii au încercat să treacă peste râul Tisa, dar din cauza focului tunurilor noastre, au fost siliți să se retragă. Un tun rusesc a pierit în râul Tisa.

Mercuri seara la Sighet se auziau bubuituri de tunuri dinspre Sarasău, dovadă că acolo se continua urmărirea Rușilor.

Cluj. — Comisarul regal, contele Bethlen Ötörk a lansat o publicațiune către locuitorii din comitatul Bistrița-Năsăud refugiați aci, că în lupta între Bistrița și Sighet, la comuna Telciu trupele rusești au suferit o înfrângere sângeroasă. Rușii au fugit spre Lăpușul-unguresc. Trupele noastre au făcut 400 de prizonieri ruși.

Armata rusească bătută la Telciu scoborând șelul Vișăului a trecut, probabil, în comitatul Bistrița-Năsăud. Telciu e o comună situată spre miazăzi dela Romuli (Strâmba), com. B.-Năsăud, cercul (județul) Năsăudului; are 659 case cu 3283 locuitori. Acestel comune îi aparțin și Bánffy-telep și pusta Buskát.

Comisarul regal mai face cunoscut și aceea, că urmărirea dela Rodna și numeroasele noastre trupe ne dau siguranța împotriva viitoarelor înfrângeri rusești.

Sighetul sub Ruși.

Hust. — Ziarul „Magyarország” scrie: — Rușii, cari au petrecut în Sighet de Sâmbătă dimineața până Marți seara, imediat au părăsit orașului numărul de Vidorana; au răscolit toate clădirile autorităților, au resfirat scrisorile oficiale ale poliției de graniță, din locuințele încuiate au luat multe albituri; apoi, au scut locuitorilor să le dea tutun. Insuși locuitorii din Sighet au spart ușa dela marea tutunerie de unde au dat Rușilor 20 mii de țigări. Legiunea poloneză a luptat cu o deosebită curaj. În Săpânța granatele rusești au incen-

tu pelsagele de două ori sfinte de prin furtușă casa țară a Motilor.... Și mă gândeam mult, mă gândeam.... Mai știu și eu la ce mă gândeam....

Trenul alunecă mereu pe șinele netede. Gândurile se alungă neconținut... Se înseninase bine. Aceafărul mai strălucia încă pe cerul înveșit împraștiindu-și din belșug razele schinșe din cristalu-i de diamant.... Totul părea scut din nou; totul reîntinerise.... Viața își găsea iarăș partea ei din cursul lunei... Mă gândeam furat de gânduri. Doamne cum îți curățezi sufletul aerul feciorelnic al unei dimineti...

Un șgomot surd vine de departe întredându-se cu durduitul monoton al roatelor trenului.... Suntem în gara Șipotului.... Peronul întesat de oameni îmbrăcați în curatul port românesc... Sunt tot flăcăi tineri, cărora abia mijise mustata.... Toți dau năvala spre vagonete. În compartimentul meu urcaseră vre-o doi tineri.... Nu mai era chip să sezi pe bancă. Măse și un țigan lăutar. Cântecul încep.... Pe arculșul fermecat sboară viteazile cântecelor românești.... Câțiva flăcăi nerăbdători prind și bate podeaua cu piciorul.... Atâta le mai trezește celorlalți... Tot vagonul pornește într'un șurș și o veselie nebună.... Doamne, doamne, să-lar veni să creadă că flăcăii acestia grei de mâinate și putere vor sta ca mâne-poi-mâne și fără viață, fulgerați de bătaia ucigătoare a glonțului stupid? Dar ei nu se gândesc la aceasta. Chemarea pământului țării a fost mai tare ca scrășnișurile fioreose, sinistre ale morții... pleacă la datorie....

diat 4 case. Soldații noștri întorși din linia de foc au arătat locuitorilor numeroase granate rusești aproape neexplodate. Clădirile în Sighet n'au suferit stricăciuni. Trenul circulează până la Băcicoi.

MARE LUPTĂ La PRZEMYSŁ. — 40 MII DE RUȘI MORTI.

București. — Din știrile ce sosesc aci se vede, că la Przemyśl se dă o luptă foarte crâncenă. În cercurile militare bucureștene se cunoaște precis, în baza informațiilor din sursă absolut sigură, numărul pierderilor rusești în luptele din Carpați și cele dela asediul fortăreței Przemyśl. După informații din sursă rusească, Marți, armata care asediază fortăreța Przemyśl a dat un mare asalt împotriva forturilor externe ale fortăreței. Armata asediatoare a înaintat până la gardul de sârmă, care apără șanțurile și până la tranșee, aci însă ei au ajuns în bătaia tunurilor, iar partea subminată a tranșeelelor a explodat, pricinulnd Rușilor pierderi colosale. Din această cauză ei au fost siliți să se retragă. Pierderile Rușilor se evaluează la vre-o 40 de mii.

State neutrale.

„Narodni Prava” organul oficial al guvernului bulgar, comunică la loc de frunte următoarea declarație a primului ministru Radoslavoff: „Frații noștri cari sunt departe de noi, nu sunt în Bulgaria, fără știrea noastră și împotriva voinței noastre ar vrea să pornim o astfel de acțiune care-i împotriva păcii țării. În chestiunea aceasta guvernul bulgar declină dela sine orice răspundere, dar în Bulgaria, împotriva voinței mele nu-i permis să se continue o politică ce numai strica ne poate; dacă însă s'ar afla cu toate acestea cineva care ar încerca să lucreze împotriva noastră, atunci sunt decis să înăbuș cu toată puterea mea astfel de încercări”. Declarația primministrului bulgar este făcută împotriva bănușelii că guvernul bulgar sprijinește mișcarea de răscoală din Macedonia.

Despre atitudinea României ziarele maghiare dau următoarele informațiuni:

Cea mai mare parte a soldaților chemați sub arme sunt trimiși acasă. Toți ofițerii de rezervă au fost puși în libertate. Dispoziția aceasta a pricinuit mare bucurie în țară, căci vieța economică în întreaga țară, acum are lipsă de mai multe brațe. Inceperea demobilizării este semnul cel mai evident că România a hotărât să

stea în definitivă neutralitate. A doua cauză a trimiterii acasă a soldaților este neechiparea pentru campania de iarnă decât a unei jumătăți a armatei române, și dacă până acum n'a făcut nici o acțiune, iarna e greu să se facă.

Sub președenția primministrului Brătianu s'a ținut la București un conșiliu de miniștri în care ministrul președinte a dat cetire acordului stabilit la conferința ținută cu șefii tuturor partidelor, acord care se referă la menținerea neutralității României. Ministrul președinte a anunțat că a cerut participarea în cabinet a partidelor opoziționale, însă toți șefii de opoziție au declarat că acum nu-i nici timpul, nici locul de a intra în cabinet, și că dealtcum ei își însușesc punctul de vedere actual al guvernului.

De pe câmpul de luptă din Serbia.

Sofia. — După raportul consulului bulgar din Niș către guvernul său lupta dela Krupanje continuă cu inverșunare; noua ofensivă a trupelor noastre probabil să dea asupra trupelor sârbești o lovitură catastrofală. La Niș domnește o stare de spirit deprimată, deoarece nu se credea că ofensiva trupelor noastre să fie atât de inverșunată. (A. T. I.)

În Maramurăș au luptat și soldați germani.

Budapesta. — Cu trenul din Maramurăș au sosit aci răniții din luptele din Maramurăș. Între aceștia erau numeroși soldați nemți din trupele germane, cari luptă alături de ale noastre. Publicul budapestan a făcut soldaților germani manifestațiuni călduroase.

150 MII DE JAPONEZI ÎN AJUTORUL RUSIEI.

Berlin. — Se comunică din Copenhaga: Ziarul „Politiken” află dela un bărbat danez, om de încredere, din Dünaburg, că în 26 Septembrie au trecut pe acolo numeroase trenuri militare, cari transportau soldați japonezi. Impiegații dela căile ferate spun, că până la 26 Septembrie au sosit la Dünaburg 160 de trenuri militare, fiecare având câte 36 vagoane. Ofițeri ruși confirmă și această știre și mai adaogă că Japonezii merg la Wilna, unde se află cartierul general rusesc. După mărturisirile ofițerilor ruși, zilnic câte 15 trenuri transportă soldați japonezi în Rusia, așa că Rușii așteaptă în general un ajutor de 150 mii Japonezi. (A. Wolf.)

Învingerile noastre în Bosnia.

Budapesta. — Acțiunea noastră de curățire în Bosnia decurge favorabil. La strălucitele noastre învingeri împotriva trupelor muntene-grene acum se adaogă o nouă învingere hotărâ-

„....Du-mă Doamne 'n voie bună,
Cu împăratul mă cunună....”

....Acordurile devin tot mai puternice, mai pline de viață... Fetele tinerilor voinici încep iarăș a se înbușura; deodată fără să știu mă pomenesc cântând și eu împreună cu ei. Dar doina trecuse...

...Pe nesimțite trecusem în izbucnirea violentă, răpitoare a vitejescului:

„Deșteaptă-te Române”....

Nu mai știam de mine însu-mi. Întreaga-mi ființă mi se topea în focul melodiei pătimaș de însuflețită, care cuprinsese într'o singură clipă, ca un incendiu uriaș, întreg compartimentul...

.....Acum ori nici odată.

Iar de după încântătorii Munți Apuseni din țara Ianului splendidul soare, care răsăria își trimetea primele raze biruitoare asupra nopții grele...

Soarele răsărise... În schinteia razelor lui el aducea ziua frumoasă de sărbătoare... Pentru câți nu era răsăritul zilei mai bune, mai senine...

Răsăritul acesta.... N'am să-l mai uit nici odată...

....De după munții falnici din țara eroului dela Vidra de sus răsăria mândru soarele ca un simbol de foc al puterii și mării unui popor, ce se deșteaptă din somnul cel de moarte...

Laur. P. — Hălmăgel.

Intr'un târziu lăutarul obosit își desprinde arcușul de pe corzile înveselitoare. Se face pentru câțiva vreme liniște.... În dreapta mea un colos de flăcău. Trebuia să-mi plec capul bine pe spate, ca să-l privesc în față când vorbeam cu el.

— De unde flăcău, de unde?

Dela Vinerea, domnișorule, mergem la bătaie....

Ochii începură să-i zimbească; vocea îi era sigură și naturală, par'că ar fi zis: „mergem la horă”....

— Câți ani ai, îl întreb eu.

— Douăzeci și unul împlinesc acum la toamnă.

Rămăsei dus pe gânduri... Ce mai viață, ce mai tinerețe...

— Ce se mai aude, domnișorule, — că d-ta ei și mai bine, ca noi — oare o să ne batem mult? Am cetit în foaia dela Orăștie, cică se mișcă și ceilalți Români...

Tăcui... Ce era să-i spun?... Poate nu știam nici eu... Zâmbii. Nu știu cum, dar cindat ca atunci n'am zâmbit niciodată...

Tânărul colos mă cercetează din creștet până în tălpi cu privirile lui vii și îndrăznețe. Vioara reîncepu. Tremurul dulce, nespus de dulce al unei doine picura de pe corzile ei fermecate. Flăcăii prind rând pe rând s'o acompanieze cu vocea... Interlocutorul meu mă lasă și se amestecă printre tovarășii săi. Prinde să cânte și el...

Câtă jale-i în doina noastră, Doamne. Câtă durere, jefită de sine și dornicie de viață....

rătoare, pe care am obținut-o față de trupele sârbești cari fără nici o luptă intraseră pe la Vișegrad. Coloana inamică dela miazănoapte, venind de către Sebenitz spre Bajina-Basta am respins-o peste râul Drina și le-am capturat și trenul cu munițiuni. Forțele lor principale ce înaintau spre Ronija-Planina, sub comanda fostului ministru de războiu, generalul Miloș Bozanovici, după o luptă de 2 zile au fost complect înfrânate de către trupele noastre; inamicul numai prin fugă nebună a putut să scape de primejdia de a cădea în mâinile noastre.

Regim. 14 de glotași sârb a fost făcut prizonier; ai noștri au mai capturat dela Sârbi numeroase mitraliere. — Potiorek. (Bir. de presă al min. de int.).

INFORMAȚIUNI.

Arad, 9 Octombrie.

Fosta împărăteasă a Franței scrie regelui Carol al României. Eugenia, fostă împărăteasă a Franței, a scris o scrisoare regelui Carol al României aducându-i aminte de sprijinul ce l'a dat Napoleon al III-lea stăruințelor de neatâr-nare ale României. Îndeamnă pe regele Carol să nu se opună dorului poporului din România, să asculte de ce vrea țara și să caute o apropiere de puterile întregii înțelegeri (Rusia, Anglia și Franța).

Războiul comercial. Directorul general al societății „Norddeutscher Lloyd” dovedește în ziarul „Berliner Tageblatt”, că războiul Engli-terei în contra comerțului trebuie să facă flasco. Scumpetea și șomajul în Germania sunt cu mult mai mici decât în Angliera, unde sute de mii de lucrători din industria țesăturilor de humbac, somează chiar acum.

Stagnațiunea navigațiunii germane a fost suportabilă, dată fiind capacitatea societăților armatorilor germani. Comerțul de exportatiune german are porțile deschise pentru țările neutre.

Industria germană are de temut în timpul întregului războiu numai o scădere a dividendelor.

După războiu, factorii cari au contribuit la mărirea industriei germane vor ieși la iveală printr'o vigoare îndoită.

Societățile de armatori din Angliera nu sunt în bune condițiuni.

Nu e pericol de loc, ca Germania să flămânzească. Este de ajuns să se considere, că efectivul vitelor noastre se ridică, după ultima numărătoare, la 20 milioane de vaci și 21 milioane de porci, pe când Angliera dispune numai de 5 și jum. milioane de vaci și două milioane de porci.

Recolta de anual pentru Germania 12 milioane tone de secară, cinci milioane tone de grâu, patru milioane tone de orz, 10 milioane tone de ovăs și 56 milioane tone de cartofi, pe când recolta engleză este cu mult mai mică. Putem dar subsista multă vreme, până când să ajungem la o situație precară.

Afară de aceea avem abundență de hrana cea mai importantă, de zahăr, pe când Angliera dependință de importațiunea noastră, — are de acum dificultăți în privința zahărului.

Prizonierii în Germania. „Augsburger Zeitung” publică în edițiunea de seară scrisoarea unui ofițer francez rănit, prizonier în Germania.

„Aceia, în mâinile cărora mă aflu — zice el între altele, nu sunt oameni brutali, despre care ni s'a vorbit. Îmi merge, dincontra foarte bine și tot astfel le merge și camarazilor mei. — Am întrebat pe un ofițer german, dacă poate să treacă corespondența prin Elveția, și el a răspuns, că da. Fac dar încercarea. Voi întreba mai târziu în ce condițiuni puteți să-mi scrieți voi. Să dorim cu totii să se sfârșească cât mai curând acest războiu înfricoșat, căci prea sunt îngrozitoare bătăile. Un noroc e, că soldații germani, pe cari i-am întâlnit, nu sunt cum mi-au fost descriși”.

Cel din urmă primar al orașului Sighet, înainte de a intra Rusii în el, a fost un Ovreu încăruntit și împutinat la chip, cu numele Efraim Davidovici care număra 80 de ani. Dar a stat numai 24 de ceasuri primar, n'a aștep-

tat să intre Rusii, ci a luat-o la sănătoasa într'alt oraș, la adăpost. Diregătorii orașului adecă chibzuiră să scape cumva Sighetul Marmatiei de o jefuire rusească și socotiră că ar izbândi dacă ar pune primar pe bătrânul Davidovici, pe care văzându-l Rusii să le stoarcă milă și să crute orașul de jaf. După ce Davidovici s'a învoit, diregătorii au luat-o care încotro, în alte părți ale țării.

Înainte cu puțin timp de a intra Rusii a plecat din Sighet și Davidovici cu trenul... De ce scurtă durată a fost primăria Evreului!...

Alți Evrei, tot de teapa lui Davidovici, au luat-o cu căruțele dela Bâcicoi la Orade. Se zice o săptămână fără încetare au călătorit, fugăriți de spaima că le calcă Rusii în urmă. Dacă-l întrebi însă pe careva: „văzut-ai Rusii?” îți răspunde: „M'a ferit Iehova!”...

Aeroplan rusec deasupra Muncaciului. Refugiații din Muncaci sosii la Dobritin povestesc că un aeroplan rusec sburând deasupra orașului și a satelor din împrejurime a aruncat file pe cari erau imprimate cuvinte în limba ungurească și rusă fără înțeles. Cea mai mare parte a acestor file le-a dus cu sine vântul. Demonstrația aeroplanului rusec n'a făcut nici o impresie asupra locuitorilor și el ivindu-se o singură dată la începutul săptămânei trecute, de atunci nu s'a mai zărit.

Știri ridicole. „Pester Lloyd” scrie: Ziarele rusești anunță, că o delegație din Ungaria s'a dus în Rusia cu scopul ca să încheie cu Rusia o pace aparte. Invențiunea aceasta a ziarelor rusești e cu atât mai ridicolă, cu cât ea e lansată chiar în aceste zile în cari Rusii au suferit pe pământul unguresc înfrângeri atât de rușinoase. Sau poate ei se gândesc la trupele noastre cari alungând pe Rusii năvălitori în țară, merg spre sfânta Rusie și au avansat deja departe? În loc de o pace aparte Rusii și-au câștigat în Ungaria o înfrângere aparte, care e numai premergătoare înfrângerii generale ce vor suferi curând pe câmpul de război principal.

„Viitorul Austriei.” Ni se scrie: București, 15/28 Sept. 1914. *Onorată Redacțiune.* Vă rog să binevoii a publica următoarea lămurire: Articolul „Viitorul Austriei”, care s'a tipărit în „Românul” dela 10/23 Septemvrie, a fost scris și era destinat să fie publicat înainte de deslănțuirea evenimentelor actuale, și anume sub impresiunea crimei dela Seraievo. Publicarea lui acuma n'ar putea avea decât un interes retrospectiv, și s'ar putea intitula mai cu potrivire: „Un ultim avertisment”. Cu toată stima al dv. *Ion Gorun.*

Congregația comitatului Alba-inferioară, este convocată pe ziua de 19 Octombrie 1914 la 10 ore a. m. în casa comitatului din Aiud. La ordinea zilei mai multe puncte de ordin de interes general pentru locuitorii acestui comitat.

Eroii noștri. În luptele de lângă Lemberg dela 11 Septemvrie a căzut mort căpitanul **Sabin Cuteanu** în reg. 69 din Cinci-Biserici (Pécs), lovit în frunte de un glonte, iar în lupta dela Toronya a fost vulnerat grav de un șrapnel d. **Dr. Vasile Meșter....**

Nu se închid școlile. În zilele trecute ziarele au lansat știrea că școlile din Budapesta se vor închide. „Budapesti Tudositó” e autorizat din loc competent să desmintă aceste știri și să publice declarația că guvernul dorește să asigure mersul normal al instrucțiunii în tot locul, unde împrejurări de tot excepționale nu împiedecă aceasta. Guvernul a trimis instrucțiuni în acest sens tuturor municipiilor și senatelor orașenești.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Dr. Ioan Vintilă, feldpostamt 106. Am primit K. 20.— sub plic, din cari K. 14 pentru abon. până la 1/IV 1915 și K. 6.— pentru librăria „Concordia”. — Adresa cerută nu ne este cunoscută.

Ion Mustetiu, Folea. Până la 31 Dec. a. c. Dr. G. Lutia, Câmpulung. Am primit 7 Cor. abonament până la 31 Dec. a. c.

Ioan Bogoi, Covăsint. Am primit 7 Cor. abonament până la 31 Decemvrie a. c.

Gheorghe Tolu, Budapesta. Am primit 7 Cor. abonament până la 15 Noemvrie a. c.

Marcu Toma, Nadăș. Am primit 7 Cor. abonament până la 30 Noemvrie a. c.

Minerva E. Vortian, Mercina. Am primit 21 Cor. abonament până la 31 Decemvrie a. c.

Petru Raica, inv. Șustra. Până la finea anului aveți de solvit încă 7 cor.

Cu adâncă durere aducem la cunoștință tuturor prietenilor și cunoșcutilor încetarea din viață a iubitului nostru tată

Teodor Olortea

preot ortodox român în etate de 68 ani, întâmplată în 18 Sept. st. v. a. e. în anul al 43-lea al funcțiunii sale proțești în Cojocna.

Serviciul religios a avut loc Sâmbătă în 20 Sept. v. în Sf. Biserică gr.-or. din Cojocna.

Intristata familie.

Ultima oră.

LUPTELE DIN FRANȚA SUNT FOARTE CRÂNCENE.

Londra. — Toate știrile vorbind despre luptele germano-franceze mărturisesc în conglăsură, că aceste lupte au ajuns la un grad de supremă înversunare și, că, probabil încă în decursul acestei săptămâni ele vor aduce rezultatul decisiv.

Luptele dela nordul râului Somme sunt atât de săngeroase, încât este absolut imposibil ca trupele să mai poată fi ținute încă multă vreme în linia de foc.

Berlin. — Se comunică dela cartierul general cu datul de 8 Oct.: De pe câmpul de luptă dela vest nu avem de înregistrat evenimente de importanță decisivă. Am înaintat la Saint-Michel și în pădurile dela Argone.

În fața Antwerpenului au cucerit fortul Bredoduck. Fiindcă comandantul fortăreței a declarat, că primește responsabilitatea, trupele noastre au început atacul împotriva brăului intern al forturilor și a cartierelor orașului în dosul acestora.

Berlin. — Oficial. — Un aeroplan inamic sburând deasupra orașului *Düsseldorf* a aruncat o bombă asupra hangarelor noastre de aici, distrugând învălșul unui balon.

Berlin. — Oficial. — Pe câmpul de luptă dela răsărit un corp de armată rusec venind dinspre Lomja a ajuns la Lyck.

TARUL RUSIEI PLEACĂ LA LEMBERG.

Berlin. — Se comunică din Stockholm: Tarul Nicolae al Rusiei a sosit la Lublin, iar de aci va pleca la Lemberg.

TRUPELE NOASTRE REOCUPĂ ORAȘELE DIN GALIȚIA.

Budapesta. — Oficial. — Trupele noastre au reușit ieri să respingă pe inamic la Barytz, spre apus dela Dinow, lângă drumul de țară ce duce spre Przemysl, și au ocupat localitatea Rezesow, unde au capturat și tunuri rusești. Repetițiile atacuri vehemente împotriva fortăreței Przemysl le-am respins în mod strălucit. — *Gen. Höfer.* (Bir. de presă al min. de int.)

CU AEROPLANUL ÎN PRZEMYSLUL ÎMPRESURAT DE RUȘI.

Budapesta. — Dela cartierul general se comunică ziarelor: De câteva zile între fortăreța Przemysl împresurată de dușman și între cartierul nostru general comunicația se face numai prin radiotelegrafile. Acum însă un aeroplan al nostru dela cartierul nostru general prin mii de primejdii a reușit să ajungă în fortăreață, aducând știri de mare importanță militară.

Redactor responsabil: Constantin Savu.